

Metàfora, ferrocarril

“Hi ha, entre ell i jo, més guàrdies civils que cap altre any, civils i dels de pantaló curt i bosseta a la cintura, i senyoretetes guàrdies en banyador, dissimulant, però no dissimulen prou. Deu ser que esperen més moviment, de marroquins de ‘patera’ desorientada o d’etarres amb instint suïcida. O que un comando del PSOE segreste la presidenta i demande d’intercanviar-la amb Vera i Barrionuevo.”

Ja se sap que el mes d’agost, a l’hemisferi nord, és propens a les divagacions humanes, no sé si a les animals. La gent vaga, o divaga fora del domicili habitual, divaga per platges, autopistes i aeroports, pels festivals de música, les terrasses dels bars, els càmpings, les discoteques d’estiu, les botigues de souvenirs, qualsevol lloc. A Benicàssim divaguen amb un trenet ridícul arrossegat per una falsa maquineta, i no sé què poden mirar quan passen pels carrers i per davant de les botigues: el mateix de cada dia, però des del trenet. A mi, en realitat, m’agrada poc divagar d’aquesta manera: m’estime més la divagació etimològica, posem per cas, la semàntica recreativa i altres jocs de paraules a l’ombra d’un garrofer o de la història. Com ara el semen del president de la setmana passada: *semen*, *seminis* en llatí, que vol dir simplement llavor, com els cereals que escampa el sembrador, inseminador, i d’ací ve, lògicament, disseminar—com el semen que cau inútilment en la terra coberta de cardons de l’evangeli, en la infèrtil disseminació d’Onan que Jahvé castiga durament, en els plecs d’un vestit blau de coll alt que examina el FBI, quines coses—; però també vé seminari, que era on el concili de Trento manà que havien de créixer les llavors dels futurs capellans: seminaristes, inseminats, sembrats. A França d’aquestes llavors en dieun *pépins*, i del lloc on creixen *pepinière*, la pinyolera o pinyolera. Com un palauet del barri madrileny de la Moncloa, *casa las semillas*, on semblaven llavors i després els presidents del govern d’Espanya sembren bonsais o pilotes de pàdel.

Tot és metàfora d’alguna cosa o, si no pot ser, metàfora de si mateix. “Trebollaré el teu cos, com treballa la terra el llaurador del meu poble”, ha cantat Raimon durant trenta anys infinites vegades, metàfora clàssica: el cos llaurat, cavat, escardat, i sembrat. Si jo tinguera cos de dona, no sé si m’agradaria pensar en passiva: llaurada i sembrada, quieta com la terra, oberta. Alguna comparança més activa i atractiva deu haver-hi, per al tema del treball dels cossos. I això per no entrar en el grec: llavor és esperma (*spérma*, *spérmatos*), i les llavoretetes amb figura d’animallets, o viceversa, tot preadolescent ha de saber com se’n diuen, per si de cas, o almenys veure aquella pel·lícula de Woody Allen on anaven

tots vestits de blanc, com dimoniets albins, innocents. No els he dit que, si divague amb l’etimologia i la metàfora és perquè ahir, per la carretera, vaig veure un camió que venia de Grècia: abans no se’n veien mai, ni de Grècia ni de Polònia o de Lituània, per exemple, i això vol dir que Europa és veritat, o això sembla. *Eurú-opa*: la noia dels ulls grans. Les paraules sobre la lona del remolc eren en grec, evidentment, però no les vaig poder llegir, anava massa de pressa. No sé en grec modern com es diu transportar, però en grec antic es deia *metaférein* o *metaforein*, i transport es deia simplement *metaforá*. De manera que, si vostès afagen una cosa, un sentit, una paraula, una imatge, i la canvien de lloc, la porten d’allà cap ací, la transporten (amb guió), ja han fet una metàfora. Com la taca del vestit de la becària: la porten de la Casa Blanca a la Casa de Monica (als apartaments del bloc Watergate!), d’ací a casa de sa mare (abans, les xiques no donaven aquestes coses a les mares: els temps també han canviat del tot), i d’ací al laboratori i a presència del gran jurat, i ja m’explicaran quina metàfora insuperable. Però sense canvi de lloc del vestit, la metàfora seria inexistent: la literatura és tan inexhaurible com el llenguatge. I com la realitat.

De manera que jo anava per la carretera, em vaig creuar el camió grec, i uns minuts més tard, a ma casa de la platja, un ferrocarril, de via simple i doble direcció, em separava de l’actual ocupant de la casa de llavors de la Moncloa. Hi ha, entre ell i jo, més guàrdies civils que cap altre any, civils i dels altres, de pantaló curt i bosseta pistolera a la cintura, i senyoretetes guàrdies en banyador, dissimulant, però no dissimulen prou. N’hi ha moltíssims, deu ser que esperen més moviment, de marroquins de *patera* desorientada o d’etarres amb instint suïcida. O que un comando del PSOE segreste la presidenta i demande d’intercanviar-la amb Vera i Barrionuevo. Al ministre Barrionuevo, quan no era ministre de la policia sinó de transports i comunicacions (quan la guàrdia civil, per ordre ministerial, havia precintat els repetidors valencians de TV3), el vam anar a visitar Eliseu Climent i jo, i ell tot sol era una metàfora del poder: el transportava tot sencer, el comunicava. Ara, el poder el tinc davant, amb bigotet, separat per la guàrdia civil i per una via de tren. Separadíssim, com sempre.